

Briuselis, 2026 m. vasario 20 d.
(OR. en)

6508/26

Tarpinstitucinė byla:
2022/0344 (COD)

ENV 144
CLIMA 74
AGRI 129
FORETS 24
ENER 81
TRANS 84
CODEC 263

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2026 m. vasario 18 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2026) 39 final
Dalykas:	KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 6 dalį dėl Tarybos pozicijos dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus, Direktyva 2006/118/EB dėl požeminio vandens apsaugos nuo taršos ir jo būklės blogėjimo ir Direktyva 2008/105/EB dėl aplinkos kokybės standartų vandens politikos srityje, priėmimo

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2026) 39 final.

Pridedama: COM(2026) 39 final

Briuselis, 2026 02 18
COM(2026) 39 final

2022/0344 (COD)

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI

pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 6 dalį

dėl

Tarybos pozicijos dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus, Direktyva 2006/118/EB dėl požeminio vandens apsaugos nuo taršos ir jo būklės blogėjimo ir Direktyva 2008/105/EB dėl aplinkos kokybės standartų vandens politikos srityje, priėmimo

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI

pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 6 dalį

dėl

Tarybos pozicijos dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus, Direktyva 2006/118/EB dėl požeminio vandens apsaugos nuo taršos ir jo būklės blogėjimo ir Direktyva 2008/105/EB dėl aplinkos kokybės standartų vandens politikos srityje, priėmimo

1. PAGRINDINIAI FAKTAI

Pasiūlymo perdavimo Europos Parlamentui ir Tarybai data (dokumentas COM(2022) 0540, 2022/0344 COD):	2022 m. spalio 22 d.
Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonės data:	2023 m. vasario 22 d.
Per pirmąjį svarstymą priimtos Europos Parlamento pozicijos data:	2024 m. balandžio 24 d.
Pakeisto pasiūlymo perdavimo data:	neaktuali
Tarybos pozicijos priėmimo data:	2026 m. vasario 17 d.

2. KOMISIJOS PASIŪLYMO TIKSLAS

Atsižvelgiant į bendrąjį ES vandens politikos tikslą, pasiūlymu buvo siekiama:

- padidinti ES piliečių ir natūralių ekosistemų apsaugą siūlant, kad būtų laikomasi požeminiam vandeniui ir paviršinio vandens telkiniams skirtų papildomų teršalų ir susijusių aplinkos kokybės standartų;
- padidinti teisės aktų veiksmingumą ir sumažinti administracinę našta, kad ES galėtų greičiau reaguoti į kylančius pavojus.

3. PASTABOS DĖL TARYBOS POZICIJOS

Per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija visiškai atitinka 2025 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos pasiektą politinį susitarimą. Komisija pritaria šiam susitarimui, kurio pagrindiniai aspektai išdėstyti toliau.

(a) Peržiūrėtas medžiagų sąrašas ir susiję kokybės standartai

Kalbant apie Komisijos pasiūlymo esmę, politiniame susitarime išlaikyta dauguma Komisijos pasiūlytų persvarstytų nuostatų. Tačiau teisėkūros institucijos susitarė dėl kelių svarbių pakeitimų:

- Be keturių Komisijos pasiūlyme išbrauktų prioritetinių medžiagų, **iš sąrašo išbrauktos dvi papildomos medžiagos** (*atrazinas* ir *trichlorbenzenas*).

Trichlorbenzeno naudojimas iš esmės apribotas ir naujausi duomenys rodo mažėjimo tendenciją, o *atrazinas* ES uždraustas nuo 2004 m. Todėl šios medžiagos perkeltos iš paviršinio vandens teršalų sąrašo, pateikto Direktyvos 2008/105/EB I priede (ES masto susirūpinimą keliančios medžiagos), į jos II priedą (nacionalinio lygmens susirūpinimą keliantys teršalai). Todėl juos reikės stebėti ir jų normų laikytis tik tose valstybėse narėse, kuriose tos medžiagos vis dar kelia susirūpinimą.

- **Būsimai peržiūrai yra atidėti** svarstymai dėl kokybės standartų nustatymo tokių sudėtingų medžiagų grupių, kaip vaistai, pesticidai, bisfenoliai ir PFAS, suminiams ir (arba) bendriems kiekiams ir Komisijai pavesta iki kitos teisės aktų peržiūros atlikti papildomą metodinį darbą, susijusį su tinkamais stebėsenos metodais ir kokybės standartų nustatymo metodais.
- **Vaistai požeminiame vandenyje:** vietoj Komisijos pasiūlyto kokybės standarto, taikomo vaistams „iš viso“, nustatomas vienodas kokybės standartas atskiroms nacionalinio lygmens susirūpinimą keliančioms vaistinėms medžiagoms požeminiame vandenyje. Tačiau valstybės narės privalo nustatyti griežtesnį standartą ten, kur nustatytos jautrios požeminio vandens ekosistemos. Medžiaga *primidonas* (vaistai nuo epilepsijos) yra įtraukta į Požeminio vandens apsaugos direktyvos I priedą kaip ES masto susirūpinimą keliantis teršalas.
- **Požeminio vandens ekosistemos:** teisėkūros institucijos sutarė įterpti išnašą, kurioje reikalaujama, kad valstybės narės nustatytų griežtesnes požeminio vandens teršalų ribines vertes, kai tai pateisinama moksliniais įrodymais ir egzistuoja patikimas požeminio vandens ekosistemų buvimo nustatymo metodas. Teisėkūros institucijos taip pat paveda Komisijai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis parengti požeminio vandens ekosistemų buvimo nustatymo metodiką.
- **Nereikšmingi pesticidų metabolitai požeminiame vandenyje:** susitarime išlaikyta pradinio pasiūlymo 1 µg/l vidurinė vertė ir bendra 5 µg/l vertė, kartu leidžiant valstybėms narėms nustatyti daugiau ar mažiau griežtą individualų standartą, jei tai pagrįsta turimais duomenimis apie cheminės medžiagos toksiškumą. Jame taip pat reikalaujama, kad Komisija per 24 mėnesius nuo įsigaliojimo priimtų įgyvendinimo aktą, kuriuo būtų nustatytas reguliariai peržiūrėtinas (nebaigtinis) nereikšmingų metabolitų sąrašas.
- **Pesticidai paviršiniame vandenyje:** teisėkūros institucijos susitarė dėl 0,2 µg/l kokybės standarto į Aplinkos kokybės standartų direktyvos I priedą jau įtrauktų pesticidų poaibio (apie 30) suminiam kiekiui.
- **Atrinktų PFAS suminio kiekio požeminiame ir paviršiniame vandenyje kokybės standartai:** dėl paviršinio vandens teisėkūros institucijos pritarė Komisijos pasiūlymui nustatyti griežtą 0,0044 µg/l standartą 24 PFAS suminiame kiekiui ir **prie 24 PFAS suminio kiekio pridėti ir TFA (trifluoracto rūgštį), kad tai būtų 25 PFAS suminis kiekis.** Dėl požeminio vandens teisėkūros institucijos neišsaugojo Komisijos pasiūlymo nurodyti tą patį 24 PFAS suminį kiekį kaip ir paviršiniame vandeniui, tačiau sutarė taikyti griežtą 0,0044 µg/l kokybės standartą 4 pavojingiausių PFAS suminiam kiekiui. Be to, teisėkūros institucijos sutarė įtraukti (su sąlyga, kad bus atliekamas dinaminis derinimas) ne tokį griežtą kokybės standartą 20 PFAS suminiam kiekiui, kuris derinamas su Geriamojo vandens direktyvoje (GVD) numatyta verte. Taip pat sutarta apsvarstyti galimybę per būsimą peržiūrą nustatyti TFA požeminiame vandenyje kokybės standartą (atskirą arba kaip sumos dalį).

(b) Stebėsenos ir ataskaitų teikimas

- **Dažnesnis stebėsenos duomenų teikimas ir priemonių programų įgyvendinimo pažangos ataskaitų panaikinimas:** teisėkūros institucijos pritarė Komisijos pasiūlymui užtikrinti reguliariesnį stebėsenos duomenų teikimą naudojant automatizuotus duomenų teikimo mechanizmus. Teisėkūros institucijos taip pat sutiko supaprastinti ataskaitų teikimą panaikinant valstybių narių pareigą teikti tarpinę priemonių programų įgyvendinimo pažangos ataskaitą, nes mano, kad tokios ataskaitos nėra veiksmingos ir apsunkina.
- **Didesni EAA ir ECHA vaidmenys:** teisėkūros institucijos palankiai įvertino Komisijos pasiūlymą patikslinti ir sustiprinti Europos aplinkos agentūros (EAA) vaidmenį (vieno langelio principu veikianči stebėsenos duomenų rinkimo sistema) ir Europos cheminių medžiagų agentūros (ECHA) vaidmenį (parama Komisijai ateityje peržiūrint stebėjimo ir teršalų sąrašus).
- **Požeminio ir paviršinio vandens stebėjimo sąrašai:** teisėkūros institucijos pritarė daugumai Komisijos pasiūlymo elementų, dėl kurių pagal stebėjimo sąrašą vykdoma požeminio vandens stebėsenos tampa privaloma, o pagal stebėjimo sąrašą vykdomos ir paviršinio, ir požeminio vandens stebėsenos procedūra yra supaprastinama, kad būtų veiksmingesnė ir lengviau administruojama. Teisėkūros institucijos taip pat sutarė į būsimus stebėjimo sąrašus įtraukti mikroplastikus ir atsparumo antimikrobinėms medžiagoms genus, kai tik bus sukurti tinkami metodai, kad būtų galima rinkti duomenis apie jų koncentraciją vandenyje, siekiant palengvinti rizikos vertinimo metodikos rengimą.
- **Privaloma poveikiu grindžiama endokrininę sistemą ardančių medžiagų stebėsenos:** teisėkūros institucijos susitarė dvejų metų laikotarpiui įvesti privalomą poveikiu grindžiamą tam tikrą endokrininę sistemą ardančių medžiagų stebėsenos testavimą, kartu pavesdami Komisijai priimti įgyvendinimo aktą, kuriuo būtų nustatytos reikiamos techninės specifikacijos. Teisėkūros institucijos taip pat pavedė Komisijai apsvarstyti galimybę atliekant būsimą teršalų sąrašų atnaujinimą pasiūlyti tokius metodus ir atitinkamas kritines vertes taikyti ir kitoms medžiagų grupėms.
- **Išmetamųjų teršalų sąrašai:** remdamosi Komisijos pasiūlymu, teisėkūros institucijos sutarė užtikrinti, kad Pramoninių išmetamųjų teršalų portalui būtų teikiamos visiškai supaprastintos teršalų, įskaitant pasklidžiuosius išmetamuosius teršalus, išmetimo ataskaitos, taip išvengiant ataskaitų dubliavimo, nes šios informacijos nebebus reikalaujama teikti upių baseinų valdymo planuose.
- **Stebėsenos rezultatų pateikimas žemėlapiuose; pažangos rodiklių naudojimas:** teisėkūros institucijos pritarė Tarybos pakeitimams, pagal kuriuos įtraukiami keli papildomi žemėlapiai, apimantys įvairius kokybės elementų derinius, o Komisija turi dirbti su valstybėmis narėmis ir Europos aplinkos agentūra rengiant vienodus pažangos rodiklius.
- **Bendras stebėsenos mechanizmas:** teisėkūros institucijos sutarė pavesti Komisijai įvertinti galimybę sukurti bendrą stebėsenos mechanizmą, kuri padėtų valstybėms narėms savanoriškai administruoti stebėsenos reikalavimus ir taip palengvintų valstybių narių finansinę ir administracinę našą.
- **Didesnė gamintojo atsakomybė** teisėkūros institucijos sutarė pavesti Komisijai įvertinti galimybę reikalauti, kad gamintojai, pateikiantys ES rinkai produktus, kurių sudėtyje yra bet kurių iš direktyvų 2006/118/EB ir 2008/105/EB I prieduose išvardytų medžiagų, prisidėtų prie stebėsenos programų išlaidų padengimo.

(c) Tarpvalstybinis bendradarbiavimas

Teisėkūros institucijos sutarė stiprinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą, užtikrindamos, kad nukentėjusios valstybės narės ir Komisija būtų nedelsiant informuojamos apie išskirtines ekstremalių potvynių, užsitęsusių sausrų ar atsitiktinės tarpvalstybinės taršos aplinkybes ir kad būtų užmegztas tinkamas bendradarbiavimas.

(d) Teisė kreiptis į teismą

Nors šios temos Komisijos pasiūlyme nebuvo, teisėkūros institucijos sutarė įtraukti konkrečias nuostatas dėl teisės kreiptis į teismą pagal Orhuso konvenciją, panašias į tas, kurios įtrauktos į neseniai sutartus teisės aktus, pavyzdžiui, peržiūrėtą Miesto nuotekų valymo direktyvą, ir susijusias su veiksmais ir neveikimu, kuriems taikomi 4, 11 ir 13 straipsniai (t. y. geros būklės tikslai, priemonių programos ir upių baseinų valdymo planai).

(e) Požeminio ir paviršinio vandens teršalų sąrašams atnaujinti sugrąžinta įprasta teisėkūros procedūra

Teisėkūros institucijos nesilaikė Komisijos pasiūlymo nuo teisėkūros procedūra priimamų aktų pereiti prie deleguotųjų aktų ateityje keičiant paviršiniame ir požeminiame vandenyje esančių teršalų ir susijusių kokybės standartų sąrašus ir būsimiems pakeitimams nusprendė toliau taikyti įprastą teisėkūros procedūrą. Jos taip pat paliko galioti esamą įpareigojimą Komisijai teikti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kad valstybės narės palaipsniui panaikintų pavojingų prioritetinių medžiagų išmetimą per ne ilgesnį kaip 20 metų laikotarpį nuo medžiagos įtraukimo į sąrašą.

(f) Deleguotųjų aktų ar įgyvendinimo aktų taikymas

Kalbant apie komiteto procedūros nuostatų pakeitimą pritaikant jas prie Lisabonos sutarties, teisėkūros institucijos galėjo pritarti visiems Komisijos pasiūlymams, išskyrus dėl suderintų pamatinių verčių patvirtinimo paviršinio vandens biologinių kokybės elementų būklei nustatyti (atliekant vadinamąjį bendrą kalibravimą) – šiam klausimui teisėkūros institucijos sutarė taikyti įgyvendinimo aktus.

(g) Užtikrinimo, kad būklė neblogės, nuostatos ir išimtis

Šis klausimas nebuvo įtrauktas į Komisijos pasiūlymą. Teisėkūros institucijos, remdamosi Tarybos pasiūlymu ir siekdamos padidinti teisinį aiškumą, sutarė įrašyti **būklės blogėjimo apibrėžtį** pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudenciją dėl Vėzerio upės priimtame sprendime¹. Jos taip pat sutarė nustatyti **dvi naujas principo neblogini būklės išimtis**: pirmąją siekiama supaprastinti leidimų naujiems projektams, sukeliantiems tik laikiną pablogėjimą, išdavimo procedūras, o antrąją nauji projektai ar veikla yra leidžiami, net jei dėl jų pablogėtų cheminė būklė, su sąlyga, kad pablogėjimą sukeltų tik teršalų perkėlimas iš vieno vandens telkinio į kitą be gryniosios taršos padidėjimo ir kad nuotekų priimtovo cheminė būklė jau būtų prastesnė nei gera. Išimtyse numatytos kelios **papildomos apsaugos priemonės**, palyginti su pradiniais Tarybos įgaliojimais. Konkrečiai, projektų, dėl kurių būklė laikinai pablogėtų, atveju turėtų būti atliktas *ex ante* vertinimas ir *ex post* patikrinimas, ar būklės pablogėjimo nebus galima nustatyti po vieno metų, o dėl biologinių kokybės elementų – po trejų metų. Kalbant apie teršalų perkėlimą, projektui ir (arba) veiklai turėtų būti keliamas išankstinio reguliavimo arba leidimo reikalavimas siekiant įsitikinti, kad: prieš perkeliant atlikti visi galimi vandens valymo veiksmai; daugumos perkeliamų teršalų (ir ypač patvariausių bei bioakumuliacinių medžiagų) aspektu nuotekų priimtovo cheminė būklė jau yra bloga ir nesitikima, kad dėl perkėlimo jo ekologinė būklė pablogės; nenukentėjo vandens

¹ [Byla C-461/13](#)

telkiniai, kurių vanduo naudojamas kaip geriamasis; dėl techninių galimybių ar neproporcingų išlaidų geresnių aplinkosaugos galimybių nėra.

(h) Atitikties ir perkėlimo į nacionalinę teisę terminai

Teisėkūros institucijos sutarė dėl **perkėlimo į nacionalinę teisę teisę termino – 2027 m. gruodžio 21 d.**, kuris užtikrins, kad valstybės narės naujas nuostatas integruotų į kitą upių baseinų valdymo planavimo ciklą. Kalbant apie **naujai nustatytų medžiagų reikalavimų atitikties terminą**, susitarime numatyta, kad tiek paviršinio, tiek požeminio vandens atitiktis turi būti užtikrinta iki 2039 m. pabaigos, ir suteikiama galimybė taikyti su laiku susijusias išimtis dar vienam ciklui, t. y. iki 2045 m. pabaigos.

4. IŠVADA

Komisija pritaria tarpinstitucinių derybų rezultatams ir gali priimti per pirmąjį svarstymą išreikštą Tarybos poziciją.